

Buugga Daanyeel — Boqol iyo Afar iyo Labaatan

Furfuridda Daanyeel 11:40 – Baadhitaan Nebiyadeed oo ku Saabsan Isbarbardhigyada Taariikheed iyo Dhacdooyinka Mustaqbalka

Jeff Pippenger
2024-03-08

Waxaan waqti u qaadanaynaa inaan soo bandhigno qaab-dhismeedka cutubka kow iyo tobnaad ee Daanyeel, innagoo ka hadlayna aayadda afartanaad. Aayadda afartanaad waa isbarbardhigga aayadda afar iyo tobnaad ee cutubka siddeedaad ee Daanyeel, marka loo eego macnaha nebinnimada; sida nuurka uu Masiixu, isagoo ah Libaaxa qabiilka Yahuudah, furay sannadkii 1798 uu ugu salaysnaa Daanyeel cutubka siddeedaad aayadda afar iyo tobnaad, sidaas oo kale nuurka uu furay 1989 wuxuu ku salaysnaa aayadda afartanaad.

Sida aynu tilmaannay, hase yeeshee aynaan si dhab ah uga hadlin maqaal hore, marka la adeegsanayo hab-raaca roobka dambe ee “xarriiqba xarriiq,” aayadda afartan waxay soo bandhigaysaa laba xarriiq oo kala duwan, waayo waxay ka kooban tahay wakhtiga dhammaadka ee dhaqdhaqaaqa malaa’igta kowaad iyo weliba dhaqdhaqaaqa malaa’igta saddexaad.

Marka aynu isu geyno “wakhtiga dhammaadka” ee aayadda afartanaad oo ah 1798, iyo “wakhtiga dhammaadka” ee 1989, waxaynu ogaanaynaa in Daanyeel cutubka siddeedaad, aayadda afar iyo tobnaad, ay la jaanqaaddo Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad, aayadda afartanaad; waayo labaduba waxay metelaan aqoonta la furfuro taariikhda nebiyadeed ee saddexda malaa’igood ee Muujintii afar iyo tobnaad. Waxa kale oo ay ku xiran yihiin xaqiiqda ah in aayadda afar iyo tobnaad ay tahay aragtida “mareh” ee “muuqashada” kediska ah ee Masiixa ee macbudka, halka aayadda afartanaad ay tahay aragtida “chazon” ee laba kun iyo shan boqol iyo labaatan sannadood ee taariikhda nebiyadeed. Mid waa hal dhibic oo waqti ah, tan kalena waa muddo waqti ah.

Mid wuxuu u taagan yahay soo celinta iyo nadiifinta macbudka, kan kalena burburinta iyo ku tuntidda macbudka. Mid wuxuu u taagan yahay laba kun iyo saddex boqol oo sannadood, kan kalena laba kun iyo shan boqol iyo labaatan sannadood. Mid waxaa lagu matalay webiga Ulai, kan kalena webiga Hiddekel. Mid wuxuu u taagan yahay dadnimada, kan kalena wuxuu u taagan yahay ilaahnimada. Marka si sax ah loo fahmo, aayadda afartan oo lala xiriiriyo aayadda afar iyo tobnaad waa mid si yaab leh u qoto dheer. 1798 wuxuu u taagan yahay shuqulka ilaahnimada, 1989-na wuxuu u taagan yahay fallaagowga dadnimada.

Waxaan maqaalkii hore ku caddeynnay in sifaynta ka adkaanshaha saddex caqabadood ee boqorka woqooyi loo soo bandhigay si taxane ah, hase yeeshee ku-dabbaqidaha dhabta ah ee dhacdooyinka la sawiray ay u baahan tahay in si taxaddar leh loo dabaqo; waayo aayadaha afartan iyo laba ilaa iyo ku jirta aayadda afartan iyo afar, dhab ahaan waxay la jaanqaadaan aayadda afartan iyo kow, taas oo ah sharciga Axadda ee dhowaan iman doona ee dalka Maraykanka. Halkaas ayaa midowga saddex-geesoodka ahi ku rumoobaa, waana halkaas meesha farriinta qaylada weyn ee “bariga” iyo

“woqooyi” ka bilaabato.

Daaniyeel kow iyo tobnaad, ardayda Adventist-ku sannadihii la soo dhaafay waxay garteen in Daaniyeel uu adeegsado farsamo gaar ah marka uu sawirayo Rooma. Uuriyaah Ismiidna arrintaas ayuu ku xusaa buugga Daniel and Revelation. Marka hore Daaniyeel wuxuu tilmaamaa sida Rooma u hanato talada dunida, dabadeedna aayadaha ku xiga ayuu dib ugu noqdaa bilowgii taariikhda, isagoo tilmaamaya qabsashadii siyaasadeed, isla markaana muujinaya sida Rooma ula macaamisho dadka Ilaah intii lagu jiray isla taariikhdaas. Ugu dambayntiina, wuxuu tilmaamaa sida Rooma ku timaaddo dhammaadkeeda. Mabda'a uu Daaniyeel adeegsadaa waxaa la yidhaahdaa, “ku celi oo sii ballaadhi.”

Farsamadan saddexda tallaabo ah waxaa lagu aqoonsaday aayadaha afartan ilaa shan iyo afartan. Aayadaha afartan ilaa saddex iyo afartan waxay tilmaamayaan habka saddexda tallaabo ah ee Rooma Casriga ahi ku qabsanayso dunida oo dhan; dabadeed aayadda afartan iyo afartan, Daaniyeel wuxuu dib ugu noqonayaa aayadda afartan iyo kow, marka “wararka” markaas la naadinayo ay calanka kuwa boqol iyo afartan iyo afar kun ku dhawaaqaan, iyo marka baabasiintu markaas ay ku soo baxdo cadho weyn si ay dad badan u baabi'iso oo gebi ahaanba u dabar-gooyso. Dabadeed aayadda shan iyo afartan, iyo cutubka laba iyo tobnaad, aayadda koowaad, baabasiintu waxay ku timaaddaa dhammaadkeeda iyadoo aanay jirin cid caawisa, inta u dhaxaysa badaha iyo buurta quduuska ah ee ammaanta leh, marka tijaabada nimcadu u xidhmayso aadanaha.

Aayadda soddonaad ee Daaniyeel kow iyo tobnaad, waxaynu ka helaynaa bilowga taariikh ay Walaasha White erey erey u soo xigatay ilaa aayadda soddon iyo lixaad, dabadeedna waxay qortay, “muuqaallo la mid ah kuwa aayadahan lagu tilmaamay ayaa dhici doona.” Aayadaha soddonaad iyo kow iyo soddonaad waxay tilmaamayaan kala-guurka taariikheed ee ka yimid Roomaankii jaahilka ahaa una gudbay Roomaankii baadariga ahaa, iyagoo kala ah boqortooyooyinka afraad iyo shanaad ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Aayadda kow iyo soddonaad waxay sharraxaysaa taariikhda ka dhigan sida Roomaankii baadariga ahaa loogu fadhiisiiyey carshiga dunida sannadkii 538.

Aayadda kow iyo soddonaad, waxa ugu horreeya ee la tilmaamay waa markii Clovis, boqorkii Faransiiska (Faransiiska casriga ah), uu u istaagay taageeridda baabtiiska sannadkii 496. Clovis dabadeed wuxuu ka soo jeestay jaahilnimadii muuqata una gudbay jaahilnimada qarsoon ee Kaatooligga (diintii xaaskiisa Clotilda). Markaas wuxuu carshigiisii u hibeeyey kor u qaaddida baabtiiska si uu u gaadho carshiga dhulka. Clovis waxaa aayaddaas ku metelayey “gacmaha,” waayo wuxuu u hibeeyey cududdiisii xoogga ciidan iyo cududdiisii xoogga maalba hawshii uu markaas qaaday.

Hawshii hore ee Clovis waxa ay astaan u ahayd hawshii ay qabteen dhammaan boqorradii Yurub ee markii hore jaahilka ahaa, kuwaas oo loo qaddaray inay siiyaan taageerooyin kala duwan dhilladii Rooma sida taariikhdu u socotay. Clovis, dabadeedna Faransiiska, waxa kaniisadda Kaatooligga ku subagtay cinwaanka curadka kaniisadda Kaatooligga, iyo weliba gabadha ugu weyn ee kaniisadda Kaatooligga. Isagu waxa uu ahaa astaantii boqorkii ugu horreeyey ee boqorro badan ka mid ah oo la sinaysta dhilladii Turos.

Macnahan nebiyadeedkan Clovis waxaa lagu matalay Axaab, kaas oo isna sino la galay Yesebeel (astaanta kaniisadda Katooliga ee ku jirta kitaabka Muujintii), kaas oo sidoo kalena ahaa boqorkii ugu horreeyey ee tobanka qabiil, sida Clovis uu u noqday astaanta ugu horraysa ee tobanka gees (eeg Daanyeel cutubka toddobaad) ee Roomaankii jaahiliga ahaa. Boqorradaas Yurub ugu dambayntii waxay dhulka carshigiisa ku taagi lahaayeen dhilladii Baabuloon. Macnahan gudaheeda Axaab iyo Clovis labaduba waxay matalaan Maraykanka, kaas oo maalmaha ugu dambeeya sino la gala baabanimada.

Ronald Reagan ayaa bilaabay sinooyinka, oo waxay ahaan doontaa madaxweynihii ugu dambeeyey kan ku qasba sagaalka boqor ee kale ee Qaramada Midoobay inay iyaguna sameeyaan isla falkaas. Reagan wuxuu madaxweyne ahaa wakhtigii dhammaadka sannadkii 1989, sidaas daraaddeedna waa inuu si nebinnimo ah u metelaa madaxweynihii ugu dambeeyey ee taariikhda marka sagaalkaas boqor ee kale ay dhammaystiraan isla falkaas, waayo Ciise mar walba dhammaadka wax ayuu ku tusaaleeyaa bilowga wax. Reagan wuxuu ahaa nin maalqabeen ah, shakhsiyad warbaahineed oo caan ah, aad loogu yiqiin habkiisa gaarka ah ee hadalka, kaas oo markii hore ka tirsanaa xisbiga Dimuqraadiga, dabadeedna ugu dambayntii u wareegay xisbiga Jamhuuriga.

Aayadda kow iyo soddonaad, gacmaha u taagnaa baabbanimada waxay wasakheyn doonaan meesha quduuska ah ee xoogga. Si nebiyad ahaan ah, meesha quduuska ah ee xoogga ee Roomaankii jaahilka ahaa iyo Roomaankii baabbanimada labadaba waxay ahayd Magaalada Rooma. Tani waxay ku salaysan tahay xaqiiqda ah in labada Roomaba ay ka talinayeen muddo cayiman iyagoo ka talinaya Magaalada Rooma, oo markii ay ka talinayeen Magaalada Rooma, waxay asal ahaan ahaayeen kuwo aan laga adkaan karin.

Roomaankii jaahiliga ahaa wuxuu bilaabay xukunkiisii saddex boqol iyo lixdanka sano ahaa Dagaalkii Actium, sannadkii 31 BC. Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad, aayadda afar iyo labaatanaad, ayaa tilmaamaysa in ay xeeladahooda ka sii saadaalin doonaan qalcaddooda, taas oo ahayd Magaalada Rooma, muddo “waqti” ah. “Waqti” nebiyadeed waa saddex boqol iyo lixdan sannadood, saddex boqol iyo lixdan sannadood kaddib Dagaalkii Actium, halkaas oo Antony iyo Cleopatra lagu jebiyey, Constantine wuxuu ka guuray Magaalada Rooma una guuray Magaalada Constantinople, waxaana dhammaaday muddadii aan laga adkaan karin ee Roomaankii jaahiliga ahaa.

Markii caqabaddii juqraafiyeed ee saddexaad ee Roomaanka baadariga (Goths) laga eryay Magaalada Rooma sannadkii 538, waxaa bilaabmay xukunkii sarreynta ee Roomaanka baadariga ee kun laba boqol iyo lixdan sannadood socday, wuxuuna sii socday ilaa 1798, markaas oo baadarigii laga qaaday Magaalada Rooma, sidaasna loogu geystay bahalkii baadariga dhaawicii dhimashada lahaa ee nebiyadu sii sheegeen; sannadkii xigayna, 1799, baadarigaas (naagtii bahalka fuushay) wuxuu ku dhintay maxaabiisnimo.

Gacmihii (Clovis) oo matalayay baabtiisnimada waxay ahayd inay nijaaseeyaan meesha quduuska ah ee xoogga, waxaana Constantine bilaabay hawshaas isagoo si falsafadeysan magaalada ugu aqoonsaday magaalo ka hooseysa Constantinople; waxaana wixii markaas ka dambeeyey

dagaalladii taariikhdaas ee ay wadeen cadaawayaashii Rooma had iyo jeer diiradda lagu saaray weerarka Magaalada Rooma; oo sannadkii 476 dabadeed mar dambe weligeed ma jirin farac Roomaani ah oo dhab ahaan ka talinayay magaalada, ilaa sannadkii 538, markaasoo magaaladu noqotay meesha quduuska ah ee xoogga u ah Rooma baabtiisnimada.

Axaab, Clovis, iyo Faransiisku waxay tusaale u yihiin Maraykanka, hoyga xoogga ee Maraykankuna waa Dastuurka Maraykanka. Dukumeentigaasu waa dukumeenti rabbaani ah, waana calaamad jid muujinaysa taariikhda waxsii sheegidda. Tan iyo markii Ronald Reagan uu u istaagay taageeridda baabbanimada taariikhda horseeday 1989, Dastuurku waxa uu ku jiray weerar joogto ah oo sii xoogaysanaya, sida hoygii xoogga uu ugu jiray dabar go'a iyo dhicitaankii Roomaankii jaahiliga ahaa. Marka sharciga Axadda ee dhowaan imanaya ee Maraykanka la dhaqan geliyo, Dastuurka si buuxda ayaa loo afgembin doonaa. Laga bilaabo wakhtigii Reagan ilaa sharcigaas Axadda, taariikhdiis sannadihii 330 ilaa 538 ayaa dib loo soo celinayaa. Sannadkii 538, baabbanimada waxaa la dul fadhiisiiyey carshiga, sidaas awgeedna waxay tusaale u tahay bogsiinta dhaawaceedii dilaaga ahaa wakhtigaas sharciga Axadda.

Muddada ka bilaabmaysa Ronald Reagan ilaa sharciga Axadda waa muddo nebiyadeed oo si gaar ah loogu aqoonsaday Erayga nebiyadeed ee Ilaah. "Gacmaha," oo uu matalayey Clovis, waa inay sidoo kale ka qaadaan "tan joogtada ah" boqortooyadii hore ee jaahiliga ahayd ee Boqortooyada Roomaanka. Diinta boqortooyadu tan iyo bilowgeedii hore waxay ahayd jaahili, Clovisna wuxuu bilaabay hawshii lagu beddelayay diinta jaahilinimada cad diinta Kaatooligga, taas oo si fudud u ah jaahilinimo huwan astur.

Maraykanku si buuxda ayay uga saartaa diinta Protestantiisamka marka ay dhaqan-geliso calaamadda awoodda baabtiiska ee sharciga Axadda ee dhowaan imanaya, waayo qeexidda keliya ee erayga "Protestant" waa in laga soo horjeesto Rooma. Haddii aad aqbasho calaamadda awoodda Rooma, adigu Rooma kama soo horjeedid. Amos cutubka saddexaad, aayadda saddexaad, Amos wuxuu waydiinayaa su'aal hadal-murtiyeed ah: "Laba ma wada socon karaan, haddaanay heshiis ahayn?"

"Dhaqdhaqaaqyada hadda ka socda Maraykanka ee lagu doonayo in hay'adaha iyo caadooyinka kaniisadda loo sugo taageerada dawladda, Protestants-ku waxay raacayaan raadadii papists-ka. Waxaa intaas dheer, waxay albaabka u furayaan Baabtiisnimada Roomaanka si ay mar kale uga hesho Ameerika Protestanka ah sarrayntii ay ku weyday Dunidii Hore." The Great Controversy, 573.

Markii diintii heethennimada laga qaaday inay noqoto diinta rasmiga ah ee boqortooyada sannadkii 508, waxay astaan u ahayd in xannibaaddii, taas oo Bawlos ku tilmaamay 2 Tesaloniika cutubka labaad, horay loo qaaday ka hor intaanu muuqan ninkii dembiga xilligii dhowaa ee imanayey ee sharciga Axadda ee Maraykanka. Hoos-geyntii diinta si cad u heethennimada ah, iyadoo u gudbaysay diinta heethennimada qarsoon ee Kaatooligga, si degdeg ah uma dhicin, waxaana taariikhda lagu calaamadeeyey inay bilaabatay markii Clovis uu u soo jeestay Kaatooligga sannadkii 496, isla markaana si buuxda loo dhammaystiray sannadkii 508.

Sidaas darteed, laga bilaabo sannadihii Reagan, oo ka bilaabmaya 1989, ilaa sharciga Axadda ee dhawaan imanaya, Protestantism-ka dhabta ahi si buuxda ayaa loogu xakamayn doonaa Maraykanka. Wakhtigaas Dastuurka, oo ah “meesha quduuska ah ee xoogga” u ah Maraykanka, waa la afgambiyo doonaa, waxaana markaas la dhammaystiri doonaa hawsha afraad ee “gacmaha” ee aayadda kow iyo soddonaad, iyadoo “gacmuhu” markaas baabanimada ku fadhiisinayaan carshiga dunida, sidii ay ahayd sannadkii 538.

Markii baabanimadu carshiga qabsadeen sannadkii 538, sheekada ku jirta Daanyeel waxay ka weecataa sharraxaadda sida baabanimadu dunida u qabsatay, una gudubtaa mowduuca ku saabsan sida baabanimadu dadka Ilaah ugu silcisay taariikhdaas. Aayadda afar iyo tobnaad ee cutubka tobnaad ee Daanyeel, Jibriil wuxuu Daanyeel u sheegay in ujeeddada aragtida uu damacsanaa inuu soo bandhigo ay ahayd in la muujiyo “waxa dadka Ilaah ku dhici doona maalmaha ugu dambeeya.”

Haddaba waxaan u imid inaan ku fahamsiiyo waxa dadkaaga ku dhici doona maalmaha dambe; waayo riyadu weli waxay ku saabsan tahay maalmu badan. Daanyeel 10:14.

Aayadaha soddon iyo laba ilaa aayadda soddon iyo lix waa aayadaha ay Sister White si toos ah u tidhaahdo waa la soo celin doonaa, aayadahaasuna waxay qeexayaan silcintii lagu jiray xukunkii baabanimada ee kun iyo laba boqol iyo lixdanka sannadood, laga bilaabo wakhtigii lagu fadhiisiiyey carshiga sannadkii 538, ilaa ay heshay dhaawaceedii dilka ahaa sannadkii 1798.

Kuwii si shar leh ugu xadgudba axdiga wuxuu ku fasahaadin doonaa sasabasho; laakiinse dadka Ilaahooda yaqaanna way xoogaysan doonaan oo waxay samayn doonaan waxyaalo waaweyn. Kuwii dadka ka mid ah oo waxgaradka ahna kuwo badan bay wax bari doonaan; hase yeeshee, waxay ku dhici doonaan seef, iyo olol, iyo maxaabiisnimo, iyo dhac, maalmu badan. Haddaba markay dhacaan, waxaa lagu caawin doonaa kaalmo yar; laakiinse kuwo badan ayaa sasabasho ugu dhegi doona iyaga. Oo qaar ka mid ah kuwa waxgaradka ah way dhici doonaan, in iyaga lagu tijaabiyo, oo lagu sifeeyo, oo lagu caddeeyo, ilaa wakhtiga dhammaadka; maxaa yeelay, weli waxay taallaa wakhti la doortay. Boqorkuna wuxuu yeeli doonaa sida uu doonayo; oo isagu isagaa iswiineyn doona, oo wuxuu iska weynayn doonaa ilaah kasta ka sarreeya, oo wuxuu waxyaalo yaab leh kaga hadli doonaa Ilaaha ilaahyada ka gees ah, oo wuu liibaani doonaa ilaa cadhadu dhammaato; waayo, wixii la qoondeeyey waa la samayn doonaa. Daanyeel 11:32–36.

Aayadahani waxay sharraxayaan silcintii qarniyadii Mugdiga, aayadda soddon iyo lixaadna markaas waxay caddeynaysaa in baabanimadu ay barwaaqoobi doonto ilaa xanaaqii ugu horreeyey ee Ilaah ee ka geesta ahaa boqortooyadii woqooyi ee Israa’iil lagu dhammeeyo sannadkii 1798. Daniel marka hore wuxuu tilmaamay sida baabanimada loogu fadhiisiiyey carshiga dunida, dabadeedna sida baabanimadu ula macaamishay dadka Ilaah, ugu dambayntiina dhicitaankii ugu dambeeyey ee baabanimada. Aayadaha afartan ilaa saddex iyo afartan ee Daanyeel kow iyo toban waxay tilmaamayaan sida baabanimadu gacanta ugu dhigato dunida, dabadeed aayadda afar iyo afartan waxay tilmaamaysaa sida ay u silciso dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya, ugu dambayntiina aayadda shan iyo afartan waxay tilmaamaysaa sida ay ku timaaddo dhammaadkeeda ugu dambeeya, iyadoo aanay jirin cid caawisa.

Ereyga Cibraaniga ah ee “runta” waxaa abuuray Af-yaqaanka Cajiibka ah isaga oo isu keenay xarafka koowaad, kan saddex iyo tobnaad, iyo kan ugu dambeeya ee alifbeetada Cibraaniga si uu u sameeyo erayga “runta.” Saddex iyo toban waa astaan fallaaqonimo, kan koowaadna wuxuu metelaa kan ugu dambeeya.

Aayadda kow iyo soddonaad waxay sharraxaysaa dhammaadka Roomaankii jaahiliga ahaa isagoo ah boqortooyadii afraad ee waxsii sheegista Kitaabka Quduuska ah, aayadda lix iyo soddonaadna waxay tilmaantay dhammaadka Roomaankii baadariga ahaa isagoo ah boqortooyadii shanaad ee waxsii sheegista Kitaabka Quduuska ah. Inta u dhexaysa sharraxaaddii ugu horraysay ee dhicitaankii Rooma iyo sharraxaaddii ugu dambaysay ee dhicitaankii Rooma waxaa ku jira fallaaqadaas, taas oo uu matalayo baadarinimadu iyadoo dishay malaayiin ka mid ah dadka Ilaah taariikhda u dhexaysa bilowga iyo dhammaadka. Ku-dhaqanka aayadahan waxa uu xanbaarsan yahay saxeexa “runta.”

Aayadaha afartanka ilaa afartan iyo shanaad, kuwaas oo lagu muujiyey aayadaha soddonka ilaa soddon iyo lixaadka, waxay ka bilaabmaan dhicitaankii baabbanimada, waxayna ku dhammaadaan dhicitaankii baabbanimada. Bartamaha taariikhda ka bilaabmaysa 1798, ilaa xidhitaanka wakhtiga nimcada, waxaa ku jira kacdoonka Rooma Casriga ah, oo mar kale dilaysa dadka Ilaah. Adeegsiga aayadahan wuxuu kaloo xanbaarsan yahay saxeexa “runta,” waxayna iswaafaqaan si ay u bixiyaan laba markhaati oo dhidibada u taaga “runta,” labada sadarba waxayna sharxayaan Rooma, taas oo ah astaanta “xaqijjin doonta muujintii”.

Oo wakhtiyadaasna dad badan ayaa kacaya oo ka gees noqonaya boqorka koonfureed; sidoo kale kuwii dadkaaga wax dhaca ayaa is-weynayn doona inay aragtida sugaan; laakiinse way dhici doonaan. Daanyeel 11:14.

Muuqaalka nebiyadeed ee Daanyeel ku adeegsado cutubka kow iyo tobnaad, laguma koobo oo keliya aayadaha soddon ilaa soddon iyo lix, dabadeedna afartan ilaa afartan iyo shan. Aayadaha afar iyo toban ilaa sagaal iyo toban waxay muujinayaan sida Roomaankii jaahilka ahaa gacanta ugu dhigay dunida, dabadeed aayadaha labaaatan ilaa afar iyo labaaatan waxay tilmaamayaan sida Roomaankii jaahilka ahaa ula macaamilay dadka Ilaah, waxaana laga bilaabo aayadda afar iyo labaaatan ilaa aayadda soddon lagu soo bandhigayaa dhicitaankii Roomaankii jaahilka ahaa.

Aayadda afar iyo tobnaad waa bilowga Roomaankii jaahilka ahaa, aayadda soddonaadna waa dhammaadka Roomaankii jaahilka ahaa. Taariikhda dhexda lagu matalay, Roomaankii jaahilka ahaa waxaa lagu aqoonsaday inuu Masiixa iskutallaabta ku qodbay; sidaas daraaddeed caasinimada dhexdu waxay aayadahan ku aqoonsanaysaa inay yihiin “run.” Alfa iyo Oomeega ayaa saxiixiisa dul dhigay dhammaan cutubka kow iyo tobnaad ee kitaabka Daanyeel.

Aayadda afartanaad waxa ku jira taariikhda ka bilaabanta sannadihii Ronald Reagan, taas oo aqoonsanaysa isbahaysigii dhex maray Madaxweynaha Maraykanka iyo ninkii dembiga. Waxay calaamad u tahay wakhti gaar ah oo ku dhammaanaya in baabbinimadu la dul dhigo carshiga dunida, sidii ay ahayd sannadkii 538. Ma aha wax iska soo beegmay in Clovis, boqorkii Franks, oo ah Faransiiska maanta, uu yahay astaanta Maraykanka. Clovis wuxuu ahaa nooc u taagan Reagan. Reagan wuxuu ahaa astaanta Protestantism-ka, sida Clovisna uu u ahaa astaanta jaahilnimada.

Dagaalkii uu Clovis, Boqorkii Faransiiska, ku qaatay diinta Katooliga wuxuu ahaa Dagaalkii Tolbiac (oo sidoo kale loo yaqaan Dagaalkii Zulpich ama Dagaalkii Cologne). Dagaalkani wuxuu dhacay sannadkii 496. Clovis xilligaas wuxuu ahaa mushrik, laakiin intii dagaalku socday, markii ay u muuqatay in ciidammadiisu halis ugu jiraan jab, wuxuu baryay Ilaaha Masiixiyiinta ee xaaskiisa Katooliga ah inuu u gargaaro, wuxuuna nidar ku galay in haddii uu guul ku soo baxo uu qaadan doono Masiixiyadda. Clovis runtii wuu ku guulaystay dagaalkaas, taasina waxay keentay in isaga iyo qayb weyn oo ka mid ah dagaalyahannadiisii Faransiiska ay qaataan diinta Katooliga, arrintaas oo calaamadisay dhacdo weyn oo ku saabsan Masiixiyaysiintii Faransiiska.

Ronald Reagan, oo ahaa nin sheegta Protestantnimo, wuxuu caddeeyey in sababtii ku kalliftay inuu isbahaysi qarsoon la sameeyo baadariga Rooma ay ahayd inuu ku qancay in Midowgii Soofiyeeti uu yahay kan Masiixa ka gees ah ee wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah. Dagaalkii Reagan uu kula jiray Midowgii Soofiyeeti ee hore, isaga oo aan garanayn qaladkiisa ku saabsan cidda Masiixa ka gees ahi yahay, ayuu la midoobay kan Masiixa ka gees ah.

“Kuwa ku wareera fahamkooda erayga, oo ku guuldarraysta inay arkaan macnaha ka geeska Masiixa, hubaal waxay isu taagi doonaan dhinaca ka geeska Masiixa.” Kress Collection, 105.

Maraykanku waa astaan nebiyadeed oo laba-geesood ah, sida ay u metelaan labada gees ee bahalka dhulka. Faransiiskuna sidoo kale waa astaan nebiyadeed oo laba-geesood ah, sida ay u metelaan Sodom iyo Masar ee Muujintii cutubka kow iyo tobnaad. Faransiisku waa curadka baabtiisnimada, Reagan-na, isagoo metelaya Maraykanka, wuxuu ahaa kii ugu horreeyey ee tobanka boqor ee Muujintii cutubka toddoba iyo tobnaad ee maalmaha ugu dambeeya inuu sino la galo dhilladii Turos, taas oo la illoobay tan iyo 1798. Iyadu waa la illoobay wakhtigii dhammaadka ee 1798, laakiin waxay bilowdaa in dib loo xusuusto wakhtigii dhammaadka ee 1989.

Clovis, hoggaamiyihii Faransiiska, wuxuu calaamadeeyey bilowga xilli waqti ah oo horseeday in baabasiintu lagu fadhiisiyo carshiga sannadkii 538, halkaas oo baabasiintu markaas ku meelmariyeen sharci Axad ah Shirkii Orleans. Reagan, hoggaamiyihii Maraykanka, wuxuu calaamadeeyey bilowga xilli waqti ah oo horseedaya in baabasiinta mar kale lagu fadhiisiyo carshiga dunida iyada oo loo marayo sharciga Axadda ee dhowaan iman doona.

Faransiisku waa awoodda laba-geesoodka ah ee kursiga saartay baabtinimada sannadkii 538, Faransiiskuna, isaga oo adeegsanaya Janaraalkii Napoleon ee Berthier, ayuu baabtinimada kursiga ka dejiyey sannadkii 1798. Maraykanku wuxuu baabtinimada kursiga saarayaa maalmaha ugu dambeeya, oo isagoo ah boqorka hormuudka u ah tobanka boqor, Maraykanku ugu dambayntii “wuu ka dhigi doonaa cidlo oo qaawan, hilibkeedana wuu cuni doonaa, dabna wuu ku gubi doonaa.”

Aayadda afartanaad waxay xambaarsan tahay taariikhda aayadda kow iyo soddonaad, waxayna caddaynaysaa in hawsha dib loogu soo celinayo baabtiisnimada carshiga dhulka lagu metelay muddada wakhtiga ka bilaabmaysa Ronald Reagan, kuna dhammaanaysa madaxweynihii ugu dambeeya ee Maraykanka. Madaxweynahaas ugu dambeeya waxaa hore ugu sii ahaa astaan ahaan Reagan, waayo Ciise had iyo jeer dhammaadka wuxuu ku muujiyey bilowga.

Aayadaha hore ee Daanyeel kow iyo tobnaad, taariikhdaas nebinnimada ah ayaa lagu soo bandhigay (aayadda labaad), waxaana halkaas ka helaynaa taariikhdii ka horraysay taariikhda boqortooyada Giriigga. Giriiggu waa astaan u ah Qaramada Midoobay, iyo dowladnimada hal-adduun ee tobanka boqor ee Muujintii toddoba iyo tobnaad. Aayadda saddexaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad waxay soo bandhigaysaa Iskandar Weyne, aayadda labaadna waxay metelaysaa taariikhda ka horraysa dowladnimada hal-adduun maalmaha ugu dambeeya.

Aayadda koowaad, Jibriil wuxuu si fudud u sheegaa inuu xoojiyey Daariyus bilowgii boqortooyada reer Maaday iyo Faaris; hase yeeshee Jibriil wuxuu u yimid Daanyeel cutubka tobnaad, markii Kuros oo Faarisi ah—ee aan ahayn Daariyus kii reer Maaday—markaas talinayay. Markuu si cad boqortooyada ugu xidhay inay tahay boqortooyo nebi ahaan laba-geesood ah oo ay wada leeyihiin reer Maaday iyo Faaris (sida Faransiiska iyo Maraykankuba yihiin), dabadeed Jibriil wuxuu soo bandhigayaa taariikhda ka horraysa boqortooyada caalamiga ah ee Iskandar Weyne.

Oo hadda waxaan ku tusi doonaa runta. Bal eeg, weli saddex boqor ayaa ka kici doona Faaris; kii afraadna aad buu uga taajirsanaan doonaa dhammaantood; oo xooggiisa uu maalkiisa ku leeyahay ayuu ku kicin doonaa kulligood boqortooyada Giriigga. Daanyeel 11:2.

Alfa iyo Oomega had iyo goor waxay muujinayaan dhammaadka wax, iyagoo la jira bilowga wax, aayadda labaadna waxay ka hadlaysaa taariikhda ka horraysa dhaqan-gelinta dowlad caalami ah oo keliya, sida uu u matalayo boqortooyadii Giriigga ee Iskandar Weyne. Aayadda labaad waa sadar nebiyadeed oo ku saabsan Maraykanka, kaas oo, isagoo ah awoodda laba-geesoodka ah ee maalmaha ugu dambeeya sida ay u sii astaysay awooddii laba-geesoodka ahayd ee Maaday iyo Faaris, iyo Faransiiskuba, aayaddu waxay tilmaamaysaa boqorro u astayn lahaa madaxweynayaasha Maraykanka maalmaha ugu dambeeya, kuwaas oo kici lahaa ka hor dowlad-caalamiyeedka saddex-geesoodka ah ee masduulaagga, bahalka, iyo nebiga beenta ah. Clovis wuxuu u dhigmaa Reagan sidii madaxweynihii ugu horreeyey bilowga taariikhda horseedaysa in Masiix-diidka mar kale carshiga lagu soo celiyo.

Laga bilaabo wakhtigii Kuuros, sida ku qoran Daanyeel kow iyo tobnaad, waxaa jiri lahaa saddex boqor oo ay ku xigi doonto kii afraad, kaas oo aad uga taajirsanaan lahaa dhammaantood. Daariyus wuxuu ahaa boqorkii ugu horreeyey ee Boqortooyadii Maado iyo Faaris, Kuurosna, oo talinayay markii Daanyeel taariikhda ka helay Jibriil, wuxuu ahaa boqorkii labaad. Afar boqor ayaa ka dambeeyn lahaa Kuuros, sidaas daraaddeed boqorka afraad ee kuwa ka dambeeya wuxuu ahaan lahaa boqorkii lixaad.

Boqorka lixaad wuxuu ahaan lahaa boqorka ugu taajirsan, oo madaxweynihii taajirka ahaa (boqorka) wuxuu ka kicin lahaa dhammaan wax walba boqortooyada Giriigga ka gees ah. Madaxweynayaashii tan iyo Reagan waxay ahaayeen Bush kii koowaad, Clinton, Bush kii labaad, Obama; sidaas darteed boqorka lixaad, oo ugu taajirsan, wuxuu ahaan lahaa Trump. Boqorkaas (madaxweynahaas) wuxuu “ka kicin lahaa” boqortooyada Giriigga (caalamiyiinta). Qeexidda weedha Cibraaniga ah ee “ka kicin lahaa,” waa mid aad wargelin u leh.

Ereyga Cibraaniga ah ee aayadda ku qoran oo loo tarjumay “kicin,” waa xidid asal ah oo macnihiisu yahay “toosin,” ama “soo jeedin.” Taariikhda lagu tusaaleeyey taliyihii afraad ee ka dambeeyey Kuuros, waxaa la soo kicin lahaa madaxweyne aad uga taajirsan madaxweyne kasta oo kale, oo xooggiisa iyo awooddiisa lagu keeni lahaa “toosin” ka dhan ah Giriigga. Giriigga, isagoo astaan u ah caalamiyeynta, horusocodnimada, iyo “woke-ism”-ka, ayaa la gelin lahaa iftiinka taariikhda madaxweynihii lixaad ee ugu taajirsanaa. Isagu wuxuu ku toosin lahaa dhammaan boqortooyada meeraha dhulka muranka ku saabsan “woke-ism”-ka horusocodka iyo xukunka caalamiga ah.

Soo-kicitaanka dhaqdhaqaaqa horusocodka ah ee “woke-ism,” kaas oo ka dhaca xilligii madaxtinimada madaxweynihii ugu hodansanaa, wuxuu la yimaadaa geeska Jamhuuriga, isla wakhtigaas oo soo-kicitaankii tobanka bikradood uu ka dhaco geeska Protestant-ka.

Waxaan daraasadeenna ku saabsan Daanyeel kow iyo tobnaad aayadda afartanaad ku sii wadi doonnaa maqaalka xiga.

“In kasta oo ay baahsan tahay hoos-u-dhaca iimaanka iyo cibaadadu, haddana kaniisadahaan waxaa ku jira kuwo run ahaan Masiixa u raacsan. Ka hor booqashada ugu dambaysa ee xukummada Ilaah ay ku soo degayaan dhulka, waxaa dadka Rabbiga ka dhex dhici doona soo nooleyn cibaado hore oo asal ah, taas oo aan la arag tan iyo waagii rasuullada. Ruuxa iyo xoogga Ilaah ayaa lagu shubi doonaa carruurtiisa. Waqtigaas qaar badan ayaa ka go’i doona kaniisadahaas oo jacaylka dunidan uu beddelay jacaylkii Ilaah iyo Eraygiisa. Qaar badan, wadaaddo iyo dadba leh, ayaa si farxad leh u aqbali doona xaqiiqooyinkaas waaweyn oo Ilaah sababay in waqtigan lagu dhawaaqo si loogu diyaariyo dad u diyaar ah imaatinka labaad ee Rabbiga. Cadowga nafaha ayaa doonaya inuu hawshan carqaladeeyo; oo ka hor intaan la gaarin waqtiga dhaqdhaqaaq sidan oo kale ahi iman lahaa, wuxuu ku dadaali doonaa inuu ka hortago isaga oo soo gelinaya wax been-abuur ah. Kaniisadaha uu awooddiisa khiyaanada leh ku hoos keeni karo, wuxuu ka dhigi doonaa inay u ekaato in barakada gaarka ah ee Ilaah lagu shubay; waxaa muuqan doona waxa loo malaynayo xiiso weyn oo diineed. Dad aad u badan ayaa ku farxi doona in Ilaah si yaab leh ugu shaqaynayo iyaga, halka shaqadu ay tahay tan ruux kale. Isaga oo huwan muuqaal diineed, Shayddaanku wuxuu doonayaa inuu saamayntiisa ku ballaariyo dunida Masiixiga ah.” The Great Controversy, 464.